

Fundacja Dzieci Niczyje

03-926 Warszawa, ul. Wałecznych 59

tel. (48-22) 616 02 68, fax (48-22) 616 03 14

e-mail: fdn@fdn.pl, www.fdn.pl

Warszawa, dnia 22 lutego 2010 r.

Sz. P. Ewa Kopacz, Minister Zdrowia

Sz. P. Katarzyna Hall, Minister Edukacji Narodowej

Sz. P. Jolanta Fedak, Minister Pracy i Polityki Społecznej

Sz. P. Krzysztof Kwiatkowski, Minister Sprawiedliwości

Sz. P. Jerzy Miller, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Sz. P. Marek Michalak, Rzecznik Praw Dziecka

Apel w sprawie sytuacji dzieci-ofiar przestępstw

Fundacja Dzieci Niczyje, przy wsparciu Rady Ekspertów ds. Ochrony Dzieci–Ofiar Przestępstw, powołanej przez Fundację, w Ogólnopolskim Dniu Ofiar Przestępstw pragnie zwrócić uwagę na sytuację dzieci pokrzywdzonych przestępstwami, w szczególności przestępstwami z użyciem przemocy lub przestępstwami seksualnymi.

W latach 2007–2009 przestępstwami przeciwko wolności seksualnej zostało pokrzywdzonych prawie 25000 małoletnich, zaś w samym 2008 r. ofiarami przemocy w rodzinie stało się ponad 47000 osób poniżej 18 r. ż. (dane Komendy Głównej Policji).

Mimo prowadzonych od wielu lat działań na rzecz poprawy sytuacji dzieci-ofiar przestępstw, nadal ochrona małoletnich jest niewystarczająca. Należy szczególnie zwrócić uwagę, iż:

1. Brak jest procedur reagowania na przemoc wobec dzieci oraz diagnozowania tej przemocy przez profesjonalistów.

Fundacja Dzieci Niczyje współpracuje na co dzień z pracownikami instytucji oświatowych i placówek opiekuńczych. Zgłaszają oni potrzebę poszerzania swojej wiedzy i umiejętności w zakresie przeciwdziałania i rozpoznawania przemocy wobec dzieci. Często nie wiedzą, jak rozpoznać symptomy krzywdzenia oraz do jakich organów i w jakim trybie zgłosić ten problem.

Postulujemy wprowadzenie w instytucjach edukacyjnych i opiekuńczych wewnętrznych procedur reagowania na przemoc wobec dzieci, określających szczegółowo tryb postępowania oraz osoby odpowiedzialne za podejmowanie interwencji oraz objęcie obowiązkowym szkoleniem personelu ww. instytucji w tym zakresie.

2. Przesłuchania dzieci, które stały się ofiarami przestępstw, nadal odbywają się w warunkach sprzyjających wtórnej traumatyzacji.

Mimo znacznej poprawy warunków przesłuchiwanie dzieci w ostatnich latach, małoletni pokrzywdzeni nadal nie są objęci dostateczną ochroną. Tryb określony w art. 185a kpk, zapewniający jednokrotne przesłuchanie dziecka-ofiary przestępstwa na posiedzeniu z udziałem biegłego psychologa, dotyczy wyłącznie dzieci do 15 roku życia, pokrzywdzonych określonymi rodzajami przestępstw. Nie ma on

ponadto zastosowania do dzieci-ofiar czynów nieletnich.

Małoletni pokrzywdzeni są nadal przesłuchiwanym w miejscach do tego niedostosowanych (np. na salach rozpraw, na komisariatach Policji) oraz przez osoby nieprzygotowane do prowadzenia przesłuchań dzieci. Z kolei dzieci nieobjęte ochroną z art. 185a kpk są przesłuchiwane wielokrotnie w jednym postępowaniu karnym.

Postulujemy:

- a) objęcie ochroną w postaci jednokrotnego przesłuchania z udziałem psychologa poza salą sądową wszystkich małoletnich pokrzywdzonych, tj. małoletnich poniżej 18 roku życia (zarówno w przypadku, gdy sprawcą jest osoba dorosła, jak i sprawca nieletni);
- b) wprowadzenie szkoleń z zakresu przesłuchania małoletniego świadka do planu nauczania aplikacji prawniczych oraz planu szkoleń obowiązkowych dla asesorów prokuratury, prokuratorów i sędziów wydziałów karnych;
- c) objęcie statystyką prowadzoną przez prokuratury i wydziały karne sądów spraw z udziałem małoletniego pokrzywdzonego bez względu na typ czynu zabronionego.

3. Brak jest odpowiedniej współpracy między organami ścigania a służbą zdrowia w zakresie pomocy małoletnim pokrzywdzonym przestępstwami seksualnymi.

Małoletni, którzy stali się ofiarami przestępstw seksualnych, pozbawiani są kompleksowej opieki medycznej, w tym – ginekologicznej, poradnictwa antykoncepcyjnego, działań w zakresie przeciwdziałania chorobom przenoszonym drogą płciową (w tym HIV), pomocy psychologicznej. Materiał dowodowy często nie jest w sposób odpowiedni zbierany i zabezpieczany, co zmniejsza szanse na powodzenie postępowania karnego przeciwko sprawcy przestępstwa. Brak jest także jednoznacznego podziału obowiązków i zasad współpracy między służbą zdrowia a organami ścigania.

Wnosimy o wprowadzenie wewnętrznych procedur określających postępowanie w przypadku małoletnich ofiar przestępstw seksualnych, w tym karty badania małoletniego, wobec którego istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa, stworzonych we współdziałaniu resortu zdrowia i spraw wewnętrznych i administracji.

4. Wysoki jest stopień wiktylizacji wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Według najnowszych badań wiktylizacji wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Fundację Dzieci Niczyje, w ciągu ostatniego roku co drugiemu wychowankowi w wieku 15-18 lat ukradziono jego własność, co trzeci doświadczył przemocy fizycznej ze strony osoby dorosłej, a co dziesiąty padł ofiarą gwałtu. Nerozwieszony pozostaje problem agresji i przemocy rówieśniczej w placówkach.

Dlatego wnosimy o przyspieszenie prac nad projektem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przygotowanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Tylko podjęcie działań zmierzających do wypracowania procedur, zabezpieczających dobro dzieci, które stały się ofiarami przestępstw, może przyczynić się realnie do poprawy ich sytuacji.

W imieniu zespołu Fundacji Dzieci Niczyje

Dyrektor Fundacji Dzieci Niczyje

Kontakt:

Marta Skierkowska, Fundacja Dzieci Niczyje

marta.skierkowska@fdn.pl

tel. +48 507 052 514, 22 616 65 05